

Η αγάπη προς τον πλησίον (Άγιος Ιγνάτιος Μπριαντσανίνωφ)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Μαρτίου 28, 2018

Τί μπορεί νά είναι πιο υπέροχο και πιο ευχάριστο από την **αγάπη προς τον πλησίον**;

Τό νά αγαπά κανείς είναι μακαριότητα, τό νά μισεί είναι βασανιστήριο.

Όλος ο νόμος και οι προφήτες συνοψίζονται στην αγάπη προς τον Θεό και τον πλησίον¹.

Η αγάπη προς τον πλησίον είναι τό μονοπάτι πού οδηγεί στην αγάπη προς τον Θεό, γιατί ο Χριστός, ο αληθινός Θεός², εϋδόκησε νά ντυθεί μυστικά τον κάθε πλησίον μας.

Μή νομίζεις, αγαπητέ μου αδελφέ, πώς ή αγάπη προς τον πλησίον μας είναι μέσα ή έξω κοντά στην πεσμένη καρδιά μας. Γιατί ή έντολή της αγάπης είναι έντολή πνευματική, ένω ή καρδιά μας είναι σαρκική. Η έντολή είναι νέα, ένω ή καρδιά μας είναι παλαιά.

Μέ την πτώση των προπατόρων μας στην παρακοή και την άμαρτία, ή φυσική μας αγάπη αλλοιώθηκε ανεπανόρθωτα. Πρέπει, λοιπόν, νά τή νεκρώσουμε –έτσι μάς προστάζει ο Χριστός– και νά άντλήσουμε από τό Εϋαγγέλιο τή **θεία αγάπη** προς τον πλησίον, τήν **αγάπη «έν Χριστώ»**.

Όλα τά χαρακτηριστικά του νέου ανθρώπου, του αναγεννημένου από τον Χριστό, πρέπει νά είναι νέα, καινούρια. Κανένα από τά παλαιά χαρακτηριστικά του δέν του ταιριάζει πιά.

Μπροστά στό Εϋαγγέλιο δέν έχει καμιά άξία ή αγάπη ή ανθρώπινη, ή έμπαθής, ή έγωιστική, ή αισθησιακή, ή σαρκική. Καί ποιάν άξία μπορεί νά έχει, όταν, πάνω σε μιάν έξαρση ρηχού ζήλου, υπόσχεται νά θυσιαστεί για τον Κύριο, και έπειτα από μερικές μόνο ώρες, όταν ο φόβος νικά τον ζήλο, όρκίζεται ότι δέν Τόν γνωρίζει³;

Τό Εϋαγγέλιο απορρίπτει τήν αγάπη του αίματος και της σαρκικής καρδιάς. Μάς λέει: *«Μή νομίζετε πώς ήρθα για νά επιβάλω αναγκαστική όμόνοια μεταξύ των*

άνθρώπων. Δέν ήρθα νά φέρω τέτοιαν όμόνοια αλλά διαίρεση. Πράγματι, ό έρχομός μου έφερε τόν διχασμό τοῦ ανθρώπου μέ τόν πατέρα του, τῆς θυγατέρας μέ τή μητέρα της, τῆς νύφης μέ τήν πεθερά της. Κι ἔτσι έχθροί τοῦ ανθρώπου εἶναι οἱ δικοί του»4.

Ἡ πτώση ὑποδούλωσε τήν καρδιά στή σάρκα, στό αίμα, στόν κοσμοκράτορα. **Τό Εὐαγγέλιο ἐλευθερώνει τήν καρδιά ἀπ' αὐτή τή δουλεία καί τή φέρνει κάτω ἀπό τή χειραγωγή τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.**

Τό Ἅγιο Πνεῦμα μᾶς διδάσκει νά ἀγαπᾶμε τόν πλησίον μας.

Ἡ ἀγάπη πού τρέφεται καί συντηρεῖται ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα, εἶναι φωτιά. Μ' αὐτή τή φωτιά καταστέλλεται ἡ φωτιά τῆς φυσικῆς καί σαρκικῆς ἀγάπης. «Ὁ πόθος τοῦ Θεοῦ σβήνει τόν πόθο τῶν γονέων», γράφει ὁ ὄσιος **Ἰωάννης ὁ Συναΐτης**. «Κι αὐτός πού ἰσχυρίζεται ὅτι ἔχει καί τούς δύο πόθους, ἀπατᾶ τόν ἑαυτό του»5.

Σέ τί κατάπτωση βρίσκεται ἡ φύση μας! **Ἐκεῖνος πού εἶναι κατά φύση ἱκανός νά ἀγαπᾶ ὀλόθερμα τόν πλησίον, πρέπει νά ἀσκήσει βία στόν ἑαυτό του, γιά νά τόν ἀγαπήσει ὅπως θέλει τό Εὐαγγέλιο.**

Ἡ φλογερή φυσική ἀγάπη εὐκόλα μεταβάλλεται σέ ἀπέχθεια, σέ ἀδιάλλακτο μίσος6.

Πόσο πληγωμένη εἶναι ἡ φυσική μας ἀγάπη! Πόσο βαριά εἶναι ἡ πληγή τῆς ἐμπάθειας πού ἔχει πάνω της! **Ἡ καρδιά, ὅταν κυριευθεῖ ἀπό τήν ἐμπάθεια, εἶναι ἱκανή γιά κάθε ἀδικία, γιά κάθε ἀνομία, φτάνει νά ἱκανοποιήσει τήν ἀρρωστημένη ἀγάπη της.**

«Τίς ζυγαριές πού κλέβουν τίς μισεῖ ὁ Κύριος, ἐνῶ τό ζύγι τό σωστό Τοῦ εἶναι εὐπρόσδεκτο»7.

Ἡ φυσική, ἡ σαρκική ἀγάπη δίνει στό ἀγαπημένο της πρόσωπο καθετί τό γήινο, γιά ὅτιδήποτε οὐράνιο οὔτε πού σκέφτεται. Ἀπεναντίας, μάλιστα, **ἐναντιώνεται στόν οὐρανό καί στό Πνεῦμα τό Ἅγιο, γιατί Αὐτό ζητάει σταύρωση τῆς σάρκας**· ἐναντιώνεται στόν οὐρανό καί στό Πνεῦμα τό Ἅγιο, γιατί κατευθύνεται ἀπό τό πνεῦμα τό πονηρό, τό πνεῦμα τό ἀκάθαρτο καί ὀλέθριο.

Ἄς πιάσουμε τό Εὐαγγέλιο, ἀδελφέ μου, καί ἄς κοιταχθοῦμε σ' αὐτό σάν σέ καθρέφτη. Ἄς κοιταχθοῦμε καί ἄς πετάξουμε ἀπό πάνω μας τά παλιά ἐνδύματα, μέ τά ὁποῖα ντυθήκαμε λόγω τῆς πτώσεώς μας. Ἄς στολιστοῦμε μέ τό καινούριο ἔνδυμα πού μᾶς ἐτοιμάστηκε ἀπό τόν Θεό. Ὁ Χριστός εἶναι τό καινούριο ἔνδυμά μας. Γιατί, ὅπως μᾶς λέει ὁ ἀπόστολος, «ὅσοι βαπτιστήκατε στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ντυθήκατε τόν Χριστό»8. Ἀλλά καί τό Πνεῦμα τό Ἅγιο, ὁ Παράκλητος, εἶναι τό καινούριο

ἔνδυμά μας. «Θά ντυθεῖτε μέ δύναμη πού θά σᾶς ἔρθει ἀπό τόν οὐρανό (μέ τήν ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος)», εἶπε ὁ Κύριος9.

Οἱ χριστιανοί ντύνονται τίς ιδιότητες τοῦ Χριστοῦ μέ τήν ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Κάθε χριστιανός μπορεῖ νά φορέσει αὐτό τό ἔνδυμα. «Ντυθεῖτε τόν Κύριο μας Ἰησοῦ Χριστό καί μήν ἀφήνετε τόν ἁμαρτωλό ἑαυτό σας νά σᾶς παρασύρει στήν ἱκανοποίηση τῶν ἐπιθυμιῶν σας», λέει ὁ ἀπόστολος10.

Πρῶτα-πρῶτα, μέ τή χειραγώγηση τοῦ Εὐαγγελίου, πέταξε ἀπό πάνω σου τήν ἔχθρα, τή μνησικακία, τήν ὀργή, τήν κατάκριση καί ὅλα, γενικά, ὅσα ἔρχονται σέ εὐθεία ἀντίθεση μέ τήν ἀγάπη. Τό Εὐαγγέλιο μᾶς προτρέπει νά προσευχόμαστε γιά τούς ἐχθρούς μας, νά δίνουμε εὐχές σ' αὐτούς πού μᾶς μισοῦν, νά συγχωροῦμε αὐτούς πού μᾶς ἀδικοῦν11. Ἐσύ, πού θέλεις ν' ἀκολουθήσεις τόν Χριστό, ἀγωνίσου νά ἐφαρμόζεις ὅλες αὐτές τίς ἐντολές. **Δέν φτάνει, βλέπεις, νά θαυμάζεις τή σοφία καί ἀνωτερότητα τῶν ἐντολῶν του.** Δυστυχῶς, ὅμως, πολλοί ἀρκοῦνται σ' αὐτό.

Ὅταν ἀρχίσεις νά ἐφαρμόζεις τίς εὐαγγελικές ἐντολές, πεισματικά θά ἐναντιωθοῦν στήν προσπάθειά σου τά ἀφεντικά τῆς καρδιάς σου. Καί αὐτά εἶναι, πρῶτον, ἡ σαρκική σου κατάσταση, κατάσταση στήν ὁποία εἶσαι ὑποταγμένος, καί δεύτερον, τά πονηρά πνεύματα, οἱ δαίμονες, πού κυριαρχοῦν στή σαρκική κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ σοφία σου ἡ ἀνθρώπινη, τό δικαίωμά σου τό ἐγωιστικό καί τά δικαιώματα πού τά πονηρά πνεύματα ἔχουν ἀποκτήσει ἐπάνω σου, θά ἀπαιτήσουν ἀπό σένα νά μήν ἐπιτρέψεις τή μείωση τῆς «τιμῆς» σου καί τῶν ἄλλων σαρκικῶν προτερημάτων σου, ἀλλά νά τά ὑπερασπιστεῖς. Ἐσύ, ὅμως, ὑπόμεινε μέ ἀνδρεία τόν ἀόρατο πόλεμό τους, χωρίς νά ὑποχωρεῖς, μέ τήν καθοδήγηση τοῦ Εὐαγγελίου, μέ τήν καθοδήγηση τοῦ ἴδιου τοῦ Κυρίου. **Γιά τήν ἐκπλήρωση τῶν εὐαγγελικῶν ἐντολῶν θυσίασέ τα ὅλα. Χωρίς θυσία, δέν θά μπορέσεις νά τίς τηρήσεις.** Ὁ Κύριος εἶπε στούς μαθητές Του: «Ὅποιος θέλει νά μέ ἀκολουθήσει, ἅς ἀπαρνηθεῖ τόν ἑαυτό του»12.

Ὅταν εἶναι μαζί σου ὁ Κύριος, νά πιστεύεις στή νίκη. Δέν μπορεῖ παρά νά εἶναι Αὐτός ὁ νικητής. Ζήτα Του τή νίκη, ζήτα την ἀκατάπαυστα μέ προσευχή καί δάκρυα. Ἔτσι, κάποια στιγμή, ἀναπάντεχα θά ἐνεργήσει ἡ χάρις στήν καρδιά σου. Ἐάφνου θά νιώσεις τή γλυκύτητα καί τήν τέρψη τῆς πνευματικῆς ἀγάπης πρός τούς ἐχθρούς.

Ἔχεις πολύν ἀγώνα ἀκόμα! Πρέπει νά καλλιεργήσεις μέσα σου γενναῖο φρόνημα. Ρίξε μιά ματιά στά ἀντικείμενα τῆς ἀγάπης σου. Σοῦ ἀρέσουν πολύ; Εἶσαι πολύ δεμένος μαζί τους; Ἀπαρνήσου τα!

Αὐτή τήν ἀπάρνηση ζητάει ἀπό σένα ὁ Κύριος, ὁ νομοθέτης τῆς ἀγάπης, ὄχι γιά νά

σου στερήσει την αγάπη και τά πρόσωπα πού αγαπάς, αλλά για ν' άρνηθείς τή σαρκική αγάπη, πού έχει μολυνθεί από τήν άμαρτία, και νά γίνεις ικανός νά δεχθείς τήν πνευματική αγάπη, τήν καθαρή και άγία, πού άποτελεί τήν υπέρτατη μακαριότητα. **Όποιος άποκτᾶ τήν πνευματική αγάπη, μέ απέχθεια άντικρίζει πιά τή σαρκική σάν μιά καρικατούρα αγάπης.**

Πώς θ' άρνηθείς, όμως, τά άντικείμενα τής αγάπης σου, πού έχουν ριζώσει στην καρδιά σου; Πές γι' αυτά στον Θεό: "Δικά Σου είναι, Κύριε. Κι εγώ τί είμαι; Ένα αδύναμο πλάσμα όλότελα άσήμαντο. Σήμερα πατώ άκόμα πάνω στη γή και είμαι ίσως λίγο χρήσιμος στά αγαπημένα μου πρόσωπα. Αύριο, όμως, μπορεί νά φύγω από τή γή, και τότε δέν θά είμαι πιά τίποτα γι' αυτούς. Είτε τό θέλω είτε όχι, έρχεται ο θάνατος, έρχονται διάφορες βιοτικές περιστάσεις και άναγκαστικά μέ χωρίζουν άπ' αυτούς πού θεωρούσα δικούς μου, μά ήδη δέν είναι δικοί μου. Ούσιαστικά ποτέ δέν ήταν δικοί μου. Υπήρχε μόνο κάποια σχέση ανάμεσά μας. Άπ' αυτή τή σχέση γελάστηκα και τούς είχα σάν δικούς μου. Άν ήταν πραγματικά δικοί μου, θά μου άνηκαν για πάντα. Όλα τά πλάσματα άνήκουν στον Πλάστη, τον Θεό και Δεσπότη τους. Ό,τι λοιπόν, είναι δικό Σου, Κύριε, Σου έπιστρέφω. Μάταια τό οικειοποιήθηκα. Έκανα λάθος".

Γι' αυτούς πού αγαπάς, πού άσφαλές είναι ν' άνήκουν στον Θεό. Ο Θεός είναι αιώνιος, παντοδύναμος, πανάγαθος, «πανταχοῦ παρών». Σ' όποιον γίνεται δικός Του, είναι ο πού πιστός βοηθός και ο πού βέβαιος προστάτης.

Ο Θεός δίνει στον άνθρωπο τούς δικούς Του. Και γίνονται στον άνθρωπο οί άνθρωποι «δικοί του», πρόσκαιρα ως προς τή σάρκα και αιώνια ως προς τό πνεῦμα, όταν ο Θεός ευδοκήσει νά τοῦ τούς δώσει ως δώρο.

Η άληθινή αγάπη προς τον πλησίον είναι θεμελιωμένη πάνω στην πίστη στον Θεό, είναι αγάπη «έν τῷ Θεῷ». Ο Σωτήρας τοῦ κόσμου παρακαλοῦσε τον Πατέρα Του: «*Νά είναι όλοι (οί πιστοί) ένα, όπως Έσύ, Πατέρα, είσαι ένωμένος μ' έμένα κι εγώ μ' Έσένα· νά είναι κι αυτοί ένωμένοι μ' έμας*»¹³.

Η ταπεινοφροσύνη και ή άφοσίωση στον Θεό θανατώνουν τή σαρκική αγάπη, ή όποία ζει μέσω τής υπερηφάνειας και τής άπιστίας.

Ό,τι ωφέλιμο και ό,τι έπιτρεπτό από τον θείο νόμο μπορείς νά κάνεις στά αγαπημένα σου πρόσωπα, κάνε το, αλλά πάντα νά τά αναθέτεις στον Θεό. Έτσι, σιγά-σιγά, ή τυφλή και άλόγιστή σαρκική αγάπη σου θά μετατραπεί σε πνευματική, διακριτική, άγία.

Άν ή αγάπη σου είναι έμπαθής και αντίθετη στον νόμο τοῦ Θεοῦ, άπόρριπέ την σάν σίχαμα. Δέν είναι άπελευθερωμένη ή καρδιά σου; Είσαι έμπαθής. Είναι άιχμάλωτη ή

καρδιά σου; Έχεις μέσα σου πάθος άλογο και άμαρτωλό. Η άγία άγάπη είναι έλεύθερη, καθαρή, όλη «έν τῷ Θεῷ». Είναι ένεργεια του άγιου Πνεύματος, πού ένεργεί στην καρδιά ανάλογα μέ τήν καθαρότητά της.

Διώξε μακριά σου τήν έχθρα, βγάλε από μέσα σου τήν έμπάθεια, άπαρνήσου τή σαρκική άγάπη, άπόκτησε τήν άγάπη τήν πνευματική. «Φύγε μακριά από τό κακό και κάνε τό καλό»¹⁴.

Νά τιμᾶς τόν πλησίον σου σάν εικόνα του Θεού, αλλά νά τόν τιμᾶς μέσα στην ψυχή σου, άόρατα στους άλλους, φανερά μόνο στή συνείδησή σου. Η άπόδοση τιμής άς είναι μυστική αλλά και ειλικρινής, άς ανταποκρίνεται δηλαδή στην πραγματική ψυχική σου διάθεση.

Νά τιμᾶς τόν πλησίον σου ανεξάρτητα από τήν ήλικία, τό φύλο ή τήν κοινωνική του θέση, και σιγά-σιγά θ' άρχίσει νά έμφανίζεται μέσα στην καρδιά σου ή άγάπη. Αίτια αúτης τής άγάπης δέν είναι ή σάρκα και τό αίμα ούτε ή κίνηση των αισθημάτων, αλλά ό Θεός.

Όσοι στερούνται ή θά στερηθούν τή δόξα τ' ούρανοϋ, δέν είναι πάντως στερημένοι τής άλλης δόξας, εκείνης πού πήρε ό άνθρωπος όταν πλάστηκε από τόν Δημιουργό. **Όλοι είμαστε εικόνες του Θεού. Κι αν ακόμα, λοιπόν, ή εικόνα του Θεού ριχθεί στις φλόγες του φοβερού άδη, έγώ όφείλω νά τήν τιμῶ.** Τί μέ νοιάζουν οι φλόγες και ό άδης;! Έκεί ρίχτηκε ή εικόνα του Θεού σύμφωνα μέ τή δικαιοκρισία Έκείνου. Τό δικό μου καθήκον είναι νά διατηρήσω τόν σεβασμό μου προς τή θεϊκή εικόνα και μ' αυτόν τόν τρόπο νά γλιτώσω τόν έαυτό μου από τόν άδη.

Και στόν τυφλό και στόν λεπρό και στόν βλαμμένο και στόν έγκληματία και στόν είδωλολάτρη και στό βρέφος νά άποδίδεις τήν τιμή πού πρέπει σέ εικόνες του Θεού. **Τί δουλειά έχεις μέ τίς άδυναμίες τους και τά έλαττώματά τους; Νά παρακολουθείς άγρυπνα τόν έαυτό σου, για νά μή γίνει έλλειπτική ή άγάπη σου.**

Τιμώντας τόν χριστιανό, τιμᾶς τόν Χριστό, ό όποιος, για νά μᾶς νουθετήσει, είπε αúτό πού θά μᾶς πεί και στην τελική Κρίση: «*Αφού κάνατε τό καλό σ' έναν από τους άσημους τούτους άδελφούς μου, σ' έμένα τό κάνατε*»¹⁵. Κράτησε στή μνήμη σου αúτά τά ευαγγελικά λόγια, και θά γίνεις ζηλωτής τής άγάπης προς τόν πλησίον. **Ό ζηλωτής τής άγάπης προς τόν πλησίον πλησιάζει μ' αúτή τήν άγάπη τόν Θεό.**

Αν νομίζεις ότι αγαπᾶς τόν Θεό, και μέσα στην καρδιά σου υπάρχει κακή διάθεση για έναν έστω άνθρωπο, τότε βρίσκεσαι σέ μεγάλη πλάνη. «Αν κάποιος πεί», γράφει ό άγιος Ιωάννης ό Θεολόγος, «*άγαπῶ τόν Θεό*», μισεϊ όμως

τόν αδελφό του, είναι ψεύτης... Αύτη τήν έντολή μᾶς ἔδωσε ὁ Χριστός: Ὅποιος ἀγαπᾷ τόν Θεό, πρέπει ν' ἀγαπᾷ καί τόν αδελφό του»16.

Ἡ πνευματική ἀγάπη πρός τόν πλησίον εἶναι γνώρισμα ψυχῆς ἀναγεννημένης ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα. «Ἐμεῖς ξέρουμε», γράφει ὁ ἴδιος ἀπόστολος, «πώς ἀπό τόν θάνατο ἔχουμε περάσει στή ζωή· κι αὐτό τό ξέρουμε ἐπειδή ἀγαπᾶμε τούς ἀδελφούς μας· αὐτός πού δέν ἀγαπᾷ τόν αδελφό του, παραμένει στόν θάνατο»17.

Ἡ τελειότητα τοῦ χριστιανισμοῦ βρίσκεται στήν τελειότητα τῆς ἀγάπης πρός τόν πλησίον. Ἡ τέλεια ἀγάπη πρός τόν πλησίον βρίσκεται στήν ἀγάπη πρός τόν Θεό, στήν ὁποία δέν ὑπάρχει τελειότητα, δέν ὑπάρχει τέλος. Ἀτέλειωτη εἶναι ἡ πρόοδος στήν ἀγάπη πρός τόν Θεό, γιατί ἀγάπη εἶναι ὁ ἀναρχος Θεός.

Ζήτα, ἀγαπητέ μου ἀδελφέ, νά ἀνοιχθεῖ μέσα σου ἡ πνευματική ἀγάπη πρός τόν πλησίον. Μπαίνοντας σ' αὐτήν, θά μπεῖς στόν ἄπειρο χῶρο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ· θά περάσεις τίς πύλες τῆς ἀναστάσεως, τίς πύλες τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἀμήν.

1 Ματθ. 22:40.

2 Α΄ Ἰω. 5:20.

3 Βλ. Ματθ. 26:35, 72-74.

4 Ματθ. 10:34-36.

5 Ὁ.π. Γ΄, 21.

6 Βλ. Β΄ Βασ.13:15.

7 Παροιμ. 11:1.

8 Γαλ. 3:27.

9 Λουκ. 24:49.

10 Ρωμ. 13:14.

11 Βλ. Ματθ. 5:44.

12 Ματθ. 16:24.

13 Ἰω. 17:21.

14 Ψαλμ. 33:15.

15 Ματθ. 25:40.

16 Α΄ Ἰω. 4:20, 21.

17 Α΄ Ἰω. 3:14.

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

(Άγιου Ίγνατίου Μπριαντσανίνωφ, Από τό βιβλίο “ΑΣΚΗΤΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ” Τόμος Α΄, ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ ΩΡΩΠΟΣ ΑΤΤΙΚΗ)

(Πηγή ηλ. κειμένου: hristospanagia3.blogspot.gr)